

РЕШЕНИЕ

№ 16588

гр. София, 29.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в публично заседание на 16.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Пламен Райнов, като разгледа дело номер **676** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 284 - 285 от Закона за изпълнение на наказания и задържане под стража (ЗИНЗС), във връзка с чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Производството е образувано по искова молба от К. Д. И. с адрес в [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, за заплащане на обезщетение в размер на 44 999 евро за причинени неимуществени вреди в мястото за лишаване от свобода-затвора В., като вредите са настъпили вследствие на неосигуряване на хранителен диетичен режим за лечение на гастроуденит и подходящото му лечение в периода от 18.05.2021г. до 23.07.2022г. вкл., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата.

Ищецът твърди, че от събраните по делото доказателства исковата претенция е доказана напълно, като претендира разноски. Прави възражение за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, предвид нормата на чл.284 ЗИНЗС. Претендира разноските по делото.

Ответникът Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при МП оспорва исковата молба в писмен отговор и в открито съдебно заседание чрез процесуален представител. Твърди, че липсват доказателства за твърдените вреди на ищеца, които да са пряка и непосредствена последица от действия или бездействия на администрацията в затвора. Претендира за отхвърляне на иска и присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Участвалият в производството по делото прокурор от на СГП счита, че исковата претенция е неоснователна.

Административен Съд С. - град, I отделение, 21 състав, след като взе предвид наведените в исковата молба доводи, изразеното становище на ответника и на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото гласни и писмени доказателства, намира от фактическа страна следното:

Не се спори по делото, че ищецът К. Д. И. е изтърпявал наказание лишаване от свобода в Затвора В. в исковия период.

Относно условията на изтърпяване на наказанието съдът съобразява информацията, предоставена от ответника по реда на чл.284, ал.3 от ЗИНЗС в справка от 15.07.2024 г., изготвена от ИСДВР на 1-ва група на Затвора С.. Според същата ищецът е постъпил в Затвора [населено място] на 12.11.2008 г. На 09.10.2015 г. е преведен в Затвора [населено място] дол, за това, че на 26.07.2015 г., в помещение, предназначено за получаване на багаж, е нападнал униформен служител при изпълнение на служебните му задължения, за което е осъден на 1 години „лишаване от свобода“. На 05.07.2019 г. е преведен в Затвора [населено място], а на 15.05.2021 г. – в Затвора [населено място]. След преместването му в друг затвор, често пребивава в Затвора [населено място], в зона с повишена сигурност, като „чужда делегация“ във връзка с множеството водени от него съдебни дела. Престоява в помещенията докато мине съответното съдебно заседание, след което е конвоиран обратно в Затвора [населено място].

Нямо спор, че с решение №1373/19.12.2025г. на Ас-В. по адм. дело 365/2025г. по описа на АС Видин за предходен исков период -03.01.2019-27.06.2019г. ищецът е осъдил ГДИН да му заплати обезщетение за причинените неимуществени вреди за това, че в Затвора Б. дол ответникът е бездействал и не му е осигурил лекарства за лечение на гастродуоденит и подходяща за така установеното му заболяване хранителна диета.

По делото е изискано за послужване адм. д. №298/2024 г. по описа на АС – Монтана и адм. д. № 339/2025 г. по описа на АС – Монтана, определение от 12.11.2025 г. на ВАС – III отделение по адм. д. № 10731/2025 г., с което делото е изпратено на АС – Видин, след което в АС – Видин е образувано адм. д. № 365/2025 г., изпратено за послужване административно дело № 365/2025 г. по описа на АС – Видин, ведно с адм. дело № 339/2025 г. по описа на АС – Монтана, адм. дело № 10731 по описа на ВАС и адм. дело № 58/2026 г. по описа на АС – Видин, заедно с адм. дело № 298/2024 г. по описа на АС – Монтана в 3 тома, ведно с адм. дело № 219/2025 г. по описа на АС – Враца; доказателства, посочени в исковата молба от т. 2.1 до 2.13., представени с писмо № 105-30-599/05.03.2026 г. от Началника на затвора в [населено място], ведно с приложения към него.

Видно от приложенията по делото доказателства на 16.09.2021 г. К. Д. И. е имал оплаквания от киселини в стомашно-чревния тракт, обриви и сърбежи по крайниците, за което е получил Фамотидин – за стомашните болки и Ф. – противоалергичен медикамент. По делото е представен и медицински картон на ищеца от Затвора В.-л.104 и сл., видно от който К. Д. И. е в списъка на лишените от свобода в Затова В., които са на диетична храна, като срещу името му е отбелязано „черен хляб“ и „гастродуодентит+2 бр. кисело мляко“. Приложен е и амбулаторния журнал от 01.01.2022г, видно от който ищецът в исковия период е преглеждан на 10.01.2022г. и му е издадена медицинска бележка за конвой, преглеждан е на 14.01.2022г. , като му е изписан алергозан-4 таблетки. Представен е и амбулаторен журнал от 04.01.2022г., видно от който ищецът е преглеждан на 19.05.2022г. и му е изписан А. 3 таблетки, преглеждан е на 26.05.2022г. и му е изписан Ефизол-4 таблетки и Витамин С-10 таблетки; преглеждан е на 16.06.2022г. и му е изписан Е. 4 таблетки и Десларатаран-6 таблетки. Видно от амбулаторния журнал, започнат на 25.03.2021г. ищецът е преглеждан за конвой, като на следващия преглед под номер 961 му е изписано Р.-4 таблетки, превръзка; при прегледа на 23.06.2021г. на ищеца е предписан С.-5

таблетки. Видно от амбулаторния журнал от 02.02.2022г. до 14.02.2022г. ищецът е преглеждан на 09.03.2022г. и му е изписано Паракофдал, преглеждан е на 10.03.2022 и му е изписан Аналгин. Съдът намира предоставена информация за относима към предмета на спора с оглед твърденията на ищеца в исковата молба за неосигуряване на лечение и хранителен диетичен режим в исковия период от 18.05.2021г. до 23.07.2022г. в Затвора В..

Отделно от това, по делото са представени и приобщени като доказателства седмичните менюта за диетична храна в Затвора В., като е представен отново и списъка на лишените от свобода, които са на диетичен режим-от стр.242 и сл.

От представените други медицински документи по делото се установява, че ищецът има поставена диагноза „Личностно разстройство – неуточнено“, тип „Параноидна шизофрения“ с първа хоспитализация в Психиатрично отделение на СБАЛЛС [населено място] през 2018 г. На 19.12.2019 г. е представен на ТЕЛК [населено място], от където е издадено експертно решение за 50 % трайно намалена работоспособност за срок от 3 години, с диагноза: „Разстройство, вследствие употреба на алкохол. Персистиращи зрителни халюцинации“, а по повод обжалване пред НЕЛК, с диагноза: „Личностно разстройство от емоционално-неустойчив кръг, персистиращи невротични и тревожно-хиподепресивни оплаквания“, което означава отхвърляне на шизофренията като възможна диагноза. Представени са и други медицински документи относно здравословното състояние на ищеца, но същите са извън исковия период по настоящото дело.

В хода на съдебното заседание е разпитан свидетеля Х. А. Х., който твърди, че е бил в съседна килия на ищеца и многократно общували, при което ищецът му казал, че има заболяване на стомаха и използвал диета, предоставена му от Затвора - В.. Свидетелят е заявил, че също е бил на тази диета, тъй като и той имал заболявания, като на К. единствено като храна му се подsigурява диета, но не и „адекватна медицинска помощ, преглед от специалист или извежда на лечение извън местата за лишаване от свобода или много трудно става или е невъзможно“. Св. Х. е посочил, че не може да определи кога точно е била назначена диетата на ищеца- „по принцип практиката в местата за лишаване от свобода е когато новостъпили дойде в затвора, той минава медицински прегледи относно здравословното му състояние и тогава ако е на някаква диета, той обявява това нещо на лекаря и вече лекаря като прецени, му продължава диетата. Знам, че К. има такова заболяване, но дали е прекъсвана тази диета не знам и не мога да кажа“.

След приобщаване на горепосочените доказателства, страните са направили изявление, че нямат други доказателствени искания.

Установените релевантни за правния спор факти, въз основа на анализа на информацията, съдържаща се в представените от страните в съдебното производство писмени и гласни доказателства, дават основание за следните правни изводи:

Ищецът К. Д. И. е активно легитимиран да претендира обезщетение за вреди по предвидения специален ред в чл. 285, ал. 1 вр. чл. 284, ал. 1 вр. чл. 3 от ЗИНЗС.

Исковата претенция е предявена срещу надлежен ответник – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице на бюджетна издръжка, съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от ЗИНЗС. Администрацията на Затвора С., от чието незаконосъобразно бездействие се твърди да са причинени подлежащи на обезщетение неимуществени вреди на ищеца, на основание чл. 284, ал. 1 вр. чл. 3 от ЗИНЗС, е част от административната структура на ответника (чл. 12, ал. 3 от ЗИНЗС).

Не са изтекли предвидените в разпоредбите на чл. 110 и чл. 111 б. „в“ от ЗЗД погасителни давностни срокове. Според задължителното тълкуване, в т. 4 на Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по тълк. дело 3/2004 г. на ОСГТК на ВКС, началният момент на погасителната

давност при искиве за обезщетение за вреди от незаконни действия и/или бездействия на административен орган започва да тече от преустановяването им. Приведено към конкретиката на настоящия казус това е краят на исковия период – 23.07.2022г г.

Разгледана по същество, исковата претенция е неоснователна.

Разпоредбите на чл.284-286 вр. чл.3 от ЗИНЗС, уреждат защита на осъдените и задържаните под стража лица срещу поставянето им в неблагоприятни условия, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.

За да бъде приета основателност на иска за вреди с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, следва кумулативно да бъдат доказани: 1. акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с което се нарушава чл. 3 от закона; 2. настъпила, в резултат на нарушението имуществена/неимуществена вреда в правната сфера на ищеца, която се предполага до доказване на противното по силата на въведената с разпоредбата на чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС оборима презумпция и 3. пряка и непосредствена причинна връзка между вредите и нарушението (в този смисъл е Решение № 15247 от 12.11.2019 г. по адм. д. № 813/2019 г., III отд. на ВАС).

С оглед на изложеното и предвид заявената с исковата молба претенция, съдът следва да установи: А/ поставен ли е бил ищецът, като лишен от свобода в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода (чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС), достигащи прага на нечовешко или унижително отношение (чл.3, ал.1 от ЗИНЗС) и изразяващи се в действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото му достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност, малоценност, на стрес или трудности с интензитет, надвишаващ неизбежната степен на страдание, присъща на наказанието (чл. 3, ал. 2 ЗИНЗС), съответно: претърпял ли е неимуществени вреди, които да са пряка и непосредствена последица от тези условия; Б/ съумял ли е ответникът (арг. чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС) да опровергае твърдението за претърпени неимуществени вреди, като установи и докаже, че не е бездействал, осигурявайки през исковия период „благоприятни условия за изтърпяване на наказанието“. Оборимостта на презумпцията по чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС не освобождава ищеца от отговорността да проведе от своя страна пълно и главно доказване (чл. 154, ал. 1 ГПК) на твърдението за понесени неимуществени вреди, които са пряк резултат от поставянето му в неблагоприятни условия в нарушение на чл. 3, ал. 1 и ал. 2 от ЗИНЗС. При постановяване на решението си настоящият съдебен състав приема, че следва да съобрази стандартите, заложи в Европейските правила за затворите. Макар да представляват само препоръки на Комитета на министрите към държавите-членки на Съвета на Европа по отношение на минималните стандарти, които следва да се прилагат в затворите, същите са отправна точка за преценката дали е налице нарушение на забраната за жестоко, нечовешко или унижително отношение. Съгласно Правилата лишаването от свобода чрез настаняване в затвор представлява наказание само по себе си и следователно режимът на осъдените затворници не бива да утежнява страданието, което е резултат от самото пребиваване в затвора.

Относно условията на изтърпяване на наказанието съдът съобразява информацията, предоставена от ответника по реда на чл.284, ал.3 от ЗИНЗС:

Основанието на предявения иск е неосигуряване на хранителен диетичен режим за гастроуденит и подходящото му лечение в периода от 18.05.2021г. до 23.07.2022г. в Затвора В..

Съгласно чл. 11 от Закона за здравето, държавният здравен контрол на територията на Република Б. се извършва с цел защита на здравето на гражданите, чрез осъществяване на дейностите по чл. 15 от закона, между които е надзора на заразните болести.

По см. на чл. 119а, ал. 1 от ППЗИНЗС дейността по държавния здравен контрол в ГДИН и териториалните ѝ служби се осъществява съобразно закона за здравето, Закона за храните и подзаконовите им нормативни актове.

Разпоредбата на чл. 119б, ал. 1 от ППЗИНЗ въвежда като задължение на медицинските специалисти в сектор „Медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода“ и лечебните заведения в местата за лишаване от свобода извършването на държавния здравен контрол. Правомощията на медицинските специалисти в лечебните заведения в местата за лишаване от свобода, са предмет на уредба в чл. 150 от ЗИНЗС.

От представените писмени доказателства по делото се установява, че администрацията на ГДИН е изпълнила въведените нормативни задължения и в този смисъл съдът намира, че не е налице първата предпоставка, а именно - акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията.

Видно от представените по делото решения на АС-Видин за предходен на исковия период 03.01.2019-27.06.2019г. ищецът е имал заболяване гастродуоденит, като посоченото от ищеца заболяване е отразено в представения по делото медицински картон на ищеца от Затвора В.-л.104 и сл.

В случая, обаче, от страна на затворническата администрация е положена необходимата грижа, като на ищеца му е осигурен диетичен режим за посоченото заболяване- видно от списъка на лишените от свобода в Затова В., които са на диетична храна, ищецът фигурира в списъка, като срещу името му е отбелязано „черен хляб“ и „гастродуодентит+2 бр. кисело мляко“. От момента на постъпването си в Затвора [населено място] ищецът е включен в диета № 2, плюс (по негово настояване) по 2 броя кисело мляко и черен хляб. Отделно от това по делото са приобщени като доказателства и седмичните менюта за диетична храна в Затвора В. в исковия период, както и приложения към тях списък на лишените от свобода в Затвора В., които са на посочената диета, което води на извода, че е полагана необходимата грижа за здравословното състояние на ищеца чрез осигуряването му на подходящ диетичен режим, съобразен с твърдяното от него заболяване и оплаквания. Прави впечатление, че изготвените хранителни режими са изключително детайлни, като при изготвянето им са взети и калкулирани, както вида и количеството на храната, така и тяхната калорийна стойност с оглед осигуряване на здравословен режим на лишените от свобода, вкл. и на ищеца.

От друга страна, на ищеца е осигурено и лечение съгласно оплакванията от негова страна при влошено здравословно състояние, като на К. Д. И. са му извършвани периодични прегледи, при които в зависимост от оплакванията от негова страна му е предписвано подходящо лечение. В тази връзка са налице множество доказателства за това, съдържащи се в изпратените от Затвора-В. медицински картон и амбулаторни журнали за исковия период. Съгласно така посочените писмени доказателства К. Д. И. в исковия период е прегледан на 10.01.2022г. и му е издадена медицинска бележка за конвой, прегледан е на 14.01.2022г. , като му е изписан алергозан-4 таблетки. Представен е и амбулаторен журнал от 04.01.2022г., видно от който ищецът е прегледан на 19.05.2022г. и му е изписан А. 3 таблетки, прегледан е на 26.05.2022г. и

му е изписан Ефизол-4 таблетки и Витамин С-10 таблетки; преглеждан е на 16.06.2022г. и му е изписан Ефизол 4 таблетки и Десларатаран-6 таблетки. Видно от амбулаторния журнал, започнат на 25.03.2021г. ищецът е преглеждан за конвой, като на следващия преглед под номер 961 му е изписано Р.-4 таблетки, превръзка; при прегледа на 23.06.2021г. на ищеца е предписан С.-5 таблетки. Видно от амбулаторния журнал от 02.02.2022г. до 14.02.2022г. ищецът е преглеждан на 09.03.2022г. и му е изписано Паракофдал, преглеждан е на 10.03.2022 и му е изписан Аналгин. Ангажираните писмени доказателства от ответната страна установяват активно поведение на администрацията за осигуряване, както на лечение, така и на диетичен режим на ищеца.

От изложеното по – горе, в съвкупност с приложените по делото доказателства, за настоящата съдебна инстанция, не установи бездействие на служители на ГДИН, а в противовес на изложеното в исковата молба се доказаха факти, че ответникът е положил необходимите усилия за лечение и диета на ищеца в исковия период. В тази връзка следва да се отбележи, че почти всички посещения на ищеца в медицинския център и извършените прегледи по негови оплаквания и регулярни са свързани с оплаквания от друго естество, а не от посоченото в исковата молба заболяване.

Така приобщените по делото писмени доказателства са в съответствие със събраните в хода на съдебното производство гласни доказателства, съдържащи се в показанията на разпитания по делото свидетел Х. А. Х., който потвърждава, че ищецът му казал, че има заболяване на стомаха и използва диета, предоставена му от Затвора - В.. Св. Х. е посочил, че не може да определи кога точно е била назначена диетата на ищеца- „по принцип практиката в местата за лишаване от свобода е когато новостъпили дойде в затвора, той минава медицински прегледи относно здравословното му състояние и тогава ако е на някаква диета, той обявява това нещо на лекаря и вече лекаря като прецени, му продължава диетата. Знам, че К. има такова заболяване, но дали е прекъсвана тази диета не знам и не мога да кажа“. В този смисъл така събраните гласни доказателства изцяло подкрепят писмените доказателства по делото, че на ищеца му е осигурен диетичен режим съгласно твърдяното от него заболяване.

Липсата на доказано незаконосъобразно бездействие на ответника прави безпредметно изследването на настъпили неимуществени вреди, както и обсъждането на причинно-следствена им връзка с твърдяното бездействие, но за пълнота по делото не се установяват и другите две предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника. По делото липсват каквито е доказателства за регистрирани оплаквания на ищеца, които да са представени на съда с оглед доказване на твърдените емоционални преживявания, породени от увреждащите според ищеца бездействия на ответника - емоционални преживявания водещи до страдание, страх, малоценност, като не са представени и писмени доказателства, свързани с медицински изследвания през процесния период – такива доказваща основното твърдение на ищеца за липса на лечение и диета, вследствие на които е изпитал неблагоприятни емоции - страх, дискомфорт, накарняване на човешкото му достойнство, безнадеждност, чувство на незащитеност, малоценност. В тази връзка следва отново да бъде посочено, че в показанията на разпитания по делото свидетел липсват твърдения за негативни преживявания от страна на ищеца, като основните показания са относно наличие или липса на диета на ищеца. Предвид всички доказателства по делото в тяхната съвкупност, следва извода, че не се установи наличие на незаконосъобразно действие

или бездействие на ответника, ищецът не е бил подложен на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение, на поставянето му в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, които да уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност. В пенитенциарните заведения за изтърпяване на наказание се търпят ограничения, свързани както със самото място, така и с режима и правилата на вътрешния ред, което обаче не е основание за ангажиране на безвиновната отговорност на държавата. Престоят му не може в никакъв случай да бъде квалифициран като унижително и обидно отношение или нечовешко третиране, съответно не представлява нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, при което неприложима се явява и разпоредбата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС. Не са налице всички елементи от състава на законовата норма, а разминаването на посочените в исковата молба обстоятелства и събраните писмени доказателства, обосновава несъстоятелността на твърденията, че в резултат на незаконосъобразни бездействия са причинени неимуществени вреди на ищеца, както се претендира.

По изложените съображения искът е неоснователен и следва да бъде отхвърлен. При неоснователността на главния иск, неоснователна е и претенцията за лихва, предвид акцесорния ѝ характер.

С оглед изхода на делото, в съответствие с нормата на чл. 81 от ГПК, съдът следва да се произнесе по претенцията на ответника, за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Ответникът няма право на разноски за юрисконсултско възнаграждение, тъй като нормата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС, не ги предвижда. Правилата на исковото производство по ЗИНЗС са специални спрямо общите такива по чл. 78, ал. 8 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК и чл. 143 от АПК, поради което последните са неприложими. По изложените доводи на ответника, не се присъждат разноски.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 285 от ЗИНЗС, във връзка с чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ, **Административен Съд С. - град, I отделение, 21 състав,**
РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ като **НЕОСНОВАТЕЛЕН** предявените искове от К. Д. И. с адрес в [населено място] срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ към Министерството на правосъдието, за заплащане на обезщетение в размер на 44 999 евро за причинени неимуществени вреди в мястото за лишаване от свобода-Затвора В., които вреди са настъпили вследствие на неосигуряване на хранителен диетичен режим за гастроуденит и подходящото му лечение в периода от 18.05.2021г. до 23.07.2022г. вкл., ведно със законната лихва от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумата.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните с касационна жалба пред тричленен състав на Административен съд София град.

СЪДИЯ: